Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/184963,Obchody-142-rocznicy-urodzin-generala-Wladyslawa-Sikorskiego-w-Tuszowie-Narodowy.html
17.04.2024, 12:45

Obchody 142. rocznicy urodzin generała Władysława Sikorskiego w Tuszowie Narodowym pod patronatem IPN w Rzeszowie – Tuszów Narodowy, 19 maja 2023

19 maja 2023 r. w Tuszowie Narodowym, miejscu urodzenia gen. Władysława Sikorskiego, odbyły się uroczyste obchody urodzin bohatera, polityka i żołnierza, dwukrotnego premiera rządu Rzeczypospolitej Polskiej, w kraju i na uchodźstwie.

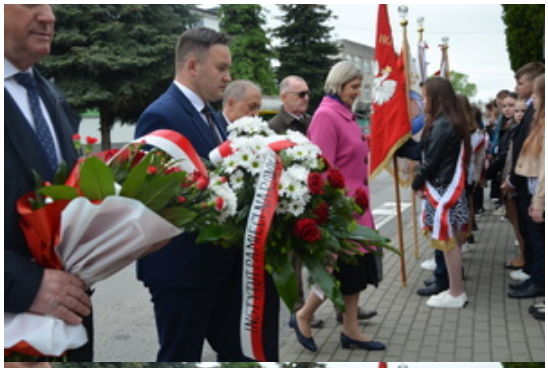

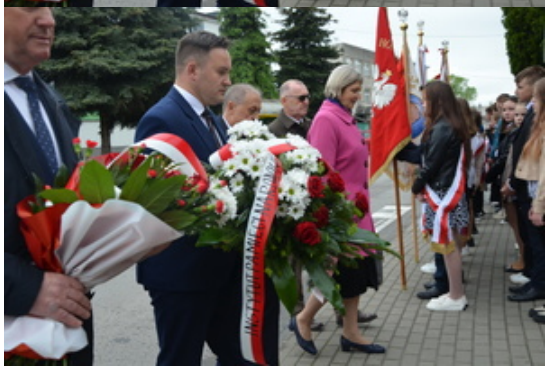

19 maja 2023 r. w Tuszowie Narodowym, miejscu urodzenia Władysława Sikorskiego, odbyły się uroczyste obchody 142. rocznicy urodzin generała Sikorskiego pod patronatem Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie.

Obchody rozpoczęła Msza Święta sprawowana przez ks. proboszcza Wiesława Koniora w kościele parafialnym pw. Matko Bożej Wspomożenia Wiernych w Tuszowie Narodowym. Po jej zakończeniu przedstawiciele władz samorządowych, zaproszeni goście, młodzież szkolna, poczty sztandarowe, delegacja Instytutu Pamięci Narodowej na czele z dr. Piotrem Szopą, naczelnikiem Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa udali się pod pomnik gen. Władysława Eugeniusza Sikorskiego gdzie odśpiewano hymn państwowy i złożono wiązanki kwiatów.

Dalsza część uroczystości odbyła się w Zespole Szkolno-Przedszkolnym, gdzie miała miejsce część artystyczna w wykonaniu uczniów tamtejszej szkoły, wręczono nagrody za udział w konkursach międzyszkolnych.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się stoisko edukacyjnej Instytutu Pamięci Narodowej, gdzie odbywały się konkursy historyczne, gry i zabawy wydane przez IPN. Zajęcia prowadzili Katarzyna Hudzicka -Chochorowska, Zenon Fajger i Maciej Rędziniak, edukatorzy z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej w Rzeszowie. Każdy w tym dniu otrzymał pamiątkę w postaci przypinki z wizerunkiem gen. Sikorskiego lub inną wybraną przez siebie postacią historyczną.

Władysław Sikorski (1881–1943) – polski polityk i wojskowy, dwukrotny premier rządu Rzeczypospolitej Polskiej, w kraju i na uchodźstwie. Urodzony 20 maja 1881 r. w Tuszowie Narodowym. W roku 1904 rozpoczął służbę wojskową w armii austro-węgierskiej, gdzie zdobył stopień podporucznika. Zaangażowany w działalność niepodległościową, zwolennik PPS. W jego wykładach na temat taktyki piechoty wojskowej uczestniczyli między innymi Józef Piłsudski, Kazimierz Sosnkowski, Walery Sławek i Aleksander Prystor.

Od 1918 r. żołnierz Wojska Polskiego. Pierwszy sukces wojenny Sikorski odniósł 11 stycznia 1918 r., jako przywódca grupy operacyjnej „Bartatów". Organizował odsiecz do Lwowa w trakcie walk o miasto z Ukraińcami, a następnie brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. W połowie lipca 1919 r. Sikorski zdobył Tarnopol i Zbaraż, po czym został mianowany dowódcą 9. Dywizji Piechoty tworzącej Grupę Poleską. 26 lutego1920 r. Sikorski uderzył na Mozyrz i Kalenkowicze. W związku z tym sukcesem awansował do rangi generała.

6 sierpnia nominowano go na przywódcę 5. Armii, która miała prowadzić aktywną obronę północnego skrzydła przed napierającą armią Frontu Zachodniego Michaiła Tuchaczewskiego. Mimo braków sprzętowych, niedostatecznego czasu na przygotowanie obrony i nie dość dobrze wyszkolonych żołnierzy, Sikorskiemu udało się działaniami zaczepnymi zatrzymać wroga. To w połączeniu z ofensywą nad Wieprzem przyniosło punkt zwrotny w Bitwie Warszawskiej. W uznaniu zasług został dowódcą 3. Armii, na czele której odnosił dalsze sukcesy, gromiąc Bolszewików.

Po wojnie polsko-bolszewickiej szef Sztabu Generalnego (1921–1922), krótkotrwale premier i minister spraw wewnętrznych (grudzień 1922 – maj 1923), a także minister spraw wojskowych (1924–1925). Podczas przewrotu majowego opowiedział się po stronie legalnych władz, przez co został usunięty z czynnej służby wojskowej i odsunięty od polityki.

Po wybuchu wojny przedostał się przez Rumunię do Francji, gdzie 30 września 1939 r. został premierem rządu na uchodźstwie. Od czerwca 1940 r. przebywał w Wielkiej Brytanii. Odpowiedzialny za zawarcie latem 1941 r. układu polsko-sowieckiego (tzw. układ Sikorski-Majski), w efekcie którego doszło do utworzenia Armii Andersa. Zginął w katastrofie lotniczej na Gibraltarze, 4 lipca 1943 r.

Tuszów Narodowy generałem słynie.

W Tuszowie znajduje się dom urodzin generała, gdzie są zgromadzone liczne pamiątki związane z jego życiem, działalnością wojskową i polityczną. Dom został wybudowany w 1869 r. z przeznaczeniem na szkołę i mieszkanie dla nauczyciela. Obecnie dom ten stanowi

siedzibę Centrum Pamięci gen. Władysława Sikorskiego. Mieści się w nim również Gminna Biblioteka Publiczna.

Najważniejsze upamiętnienia:

- rok 1947 – wmurowanie tablicy na domu urodzenia generała Władysława Sikorskiego
- rok 1981 – 100. rocznica urodzin, nadanie Szkole Podstawowej imienia generała Władysława Sikorskiego
- rok 1990 – powstanie Izby Pamięci pod patronatem Gminnej Biblioteki Publicznej w odremontowanym domu urodzenia Generała
- rok 1993 – poświęcenie Pomnika Generała z okazji 50 rocznicy śmierci
- rok 1998 – poświęcenie Sztandaru Towarzystwa Społeczno – Kulturalnego im. gen. Sikorskiego
- rok 2004 – poświęcenie wystawy zdjęciowej przekazanej z do zbirów Izby Pamięci przez gen. Stefana Bałuka, prezesa Klubu Kawalerów Orderu Wojennego VM
- rok 2006 – 125. rocznica urodzin generała Sikorskiego pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP z udziałem kompani reprezentacyjnej WP – z udziałem gen. Stefana Bałuka oraz ks. Zdzisława Peszkowskiego Kapelana Rodzin katyńskich i Pomordowanych na wschodzie
- rok 2008 – przekazanie do kaplicy na cmentarzu w Tuszowie Narodowym podwójnej trumny, w której do ekshumacji w 2008 r. spoczywały szczątki gen. Władysława Sikorskiego
- rok 2020 – odsłonięcie tablicy w hołdzie żołnierzom Wojska Polskiego z nazwiskami 48 mieszkańców gminy, w tym gen. Władysława Sikorskiego, którzy brali udział w wojnie polsko – bolszewickiej 1919 – 1922 ufundowana przez IPN Oddział w Rzeszowie
- rok 2021 – 140. rocznica urodzin generała. Na ścianie budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Tuszowie Narodowym powstał mural upamiętniający postać gen. Sikorskiego ufundowany przez IPN Oddział w Rzeszowie